

Korps Politie Suriname
Regio Paramaribo
Bestrijding Zware Criminaliteit
Afdeling : Fraude en Economische Delicten
Pro – Justitia
Proces – Verbaal nummer: / 2020.
Onderwerp: Verhoor van de persoon van,
GAURISANKAR, Sanjay Shailendra, als getuige.

PROCES – VERBAAL

=====

Ik, THAKOER. R. agent van politie eerste klasse, dienende op de afdeling Fraude en Economische Delicten van de Bestrijding Zware Criminaliteit van het Korps Politie Suriname, thans ingedeeld in een speciaal onderzoekteam dat ondergebracht is in het oud gebouw van het Domeinkantoor, verklaar het volgende:

Met betrekking tot bijgaande processtukken verhoorde ik, op woensdag 6 mei 2020, omstreeks 09.15 uur, in een der vertrekken van het gebouw van de Centrale Bank van Suriname in Paramaribo, de persoon van **GAURISANKAR, Sanjay Shailendra**, als getuige bij proces-verbaal.

Daarnaar gevraagd gaf hij op te zijn: **GAURISANKAR, Sanjay Shailendra, geboren in het district Paramaribo op 13 mei 1969, econoom van beroep, wonende aan de Meindert Hobbemastraat nummer 12 in Paramaribo. (Tel: 8660404).**

Dit verhoor wordt volgens het vraag en antwoord systeem afgenomen waarbij de letters **O**, **V** en **A** worden gebruikt voor de zin en de navolgende betekenis hebben. (Verbalisant)

O: Opmerking verbalisant.

V: Vraag verbalisant.

A: Antwoord getuige.

O: Ik houd u voor dat tijdens dit verhoor aanzit, de agent van politie eerste klasse DJEMADI, I, die mij tijdens dit verhoor zal bijstaan en indien nodig ook vragen aan u zal stellen.

O: Ik, verbalisant, houd u voor dat ingevolge opdracht van de Procureur – Generaal (PG) bij het Hof van Justitie van Suriname, mr. R. BAIDJNATH PANDAY, een aanvang is gemaakt met een opsporingsonderzoek met betrekking tot verdwijning van de kasreservemiddelen althans van vermeende strafbare gedragingen die mogelijk zijn gepleegd.

Voorts dat in het kader van de verdere uitbreiding van het onderhavige onderzoek een verhoor van u als hoofd van de afdeling financiële markten in het belang van het verder in te stellen stafrechtelijk onderzoek nodig is.

V: Hebt u mij aangehoord en goed begrepen?

A: Ja

V: Bent u bereid een verklaring naar waarheid af te leggen?

A: Ja

O: Ik houd u voor, dat de politie over de informatie beschikt, dat de VV-kasreserves van de commerciële banken door de CBVS in de monetaire reserves waren geplaatst.

V: Is dat waar?

A: Ja. De CBvS is in samenspraak met de commerciële banken overeengekomen een deel van de vreemde valuta kasreservemiddelen, die in het buitenland werden aangehouden, over te hevelen naar een rekening van de CBvS bij een buitenlandse bank. Vanaf dat moment behoorden de vreemde valuta kasreservemiddelen van de commerciële banken tot de monetaire reserve.

V: Wanneer besloot de CBvS dit besluit te nemen?

A: Ergens in het jaar 2019, waarvan ik mij de juiste datum niet meer kan herinneren. Maar kort na het aantreden van de ex-governor VAN TRIKT.

V: Wat is de reden dat er werd besloten het deel van de VV van de commerciële banken, die in het buitenland waren, te laten storten op rekening van de CBvS?

A: Het staat kennelijk vermeld in de regeling die naar de commerciële banken werd verstuurd. Kortweg gezegd, het was een manier om de monetaire reserve van de bank op te krikken. Het zou positief werken op de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de commerciële banken en daarmee zou ook het financieel systeem solide worden.

V: Kan de politie beschikken over het reglement die werd verstuurd naar de commerciële banken met betrekking tot de VV die zij in het buitenland hadden?

A: Ja, zulks kan teruggevonden bij ORIE, William van het Directoraat Monetaire Zaken en Economische Aangelegenheden (DME).

V: Wat bedoelt u met liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de commerciële banken?

A: Het is heel technisch van aard. Liquiditeit betekent de positie van de commerciële bank om haar korte termijn verplichtingen na te komen en solvabiliteit refereert naar de omstandigheid om de verplichtingen op lange termijn na te komen. Met name de lange termijn verplichtingen, er is een bepaalde berekeningswijze. Solvabiliteit en liquiditeit zijn verhoudingsgetallen en afhankelijk van waar de middelen zijn geparkeerd worden risicopercentage toebedeeld aan die middelen. Het risicopercentage is gekoppeld aan hoeveel voorzieningen die commerciële bank op zij moet zetten om te kunnen voldoen aan zijn verplichtingen. Middelen bij de CBvS krijgen een 0% risicofactor, waarbij in feite de commerciële bank geen separate voorzieningen hoeft te treffen om te kunnen voldoen aan haar verplichtingen.

V: Wat is de reden dat er een 0% risicofactor wordt toegekend als het bij de CBvS wordt gestort?

A: Dat is een internationaal standaard van de Bank of International Settlement.

V: Mocht het volgens de kasreserveregeling, dat de VV-kasreserves van de commerciële banken door de CBvS in de monetaire reserves geplaatst worden?

A: Ja, zulks is aangegeven in een guideline van de Internationaal Monetair Fonds.

V: Kan de politie beschikken over deze guidelines?

A: Ja, het is te vinden op het Directoraat DME. Het kan ook worden gevraagd aan de heer ORIE.

V: Was dat met de commerciële banken afgesproken?

A: Ja. Het blijkt uit de gewijzigde kasreserveregeling die de commerciële banken ook hebben ontvangen. Het behoort tot het mandaat van de CBvS om voorschriften uit te vaardigen aan commerciële banken.

V: Wanneer is de kasreserveregeling gewijzigd?

A: Dat is in 2020 gewijzigd, echter ken ik de juiste datum niet uit het hoofd. De eerste wijziging was ergens in 2019.

V; Wat is de reden dat de kasreserveregeling werd gewijzigd?

A: De regeling was oorspronkelijk dat de commerciële banken 50% van de vreemde valuta middelen in het buitenland mochten aanhouden. Vanwege de eerdergenoemde overwegingen heeft de Bank in samenspraak met de commerciële banken gevraagd om de vreemde valuta middelen over te hevelen naar een rekening van de CBvS in het buitenland.

V: Wiens idee was het, dat de VV-kasreserves van de commerciële banken in de monetaire reserves waren geplaatst?

A: Het is een gedachtegang die eigenlijk al speelde bij alle Bankpresidenten die de CBvS heeft gehad, maar geen enkele Bankpresident heeft deze gedachtegang van het overhevelen van vreemde valuta kasreservemiddelen naar een rekening van de CBvS tot uitvoering gebracht. Dit omdat de kwestie van de vreemde valuta middelen van ingezetenen zeer gevoelig is en het sentiment van het publiek negatief kan beïnvloeden. Het is uiteindelijk pas uitgevoerd door VAN TRIKT, Robert-Gray.

V: Wat bedoelt u met hetgeen u zojuist heeft verklaard, dat het een gevoelige kwestie is?

A: Kwesties van vreemde valuta van ingezetene kunnen tot paniek leiden wanneer het niet goed wordt uitgelegd. Dus wanneer de staat een beroep wilt doen op vreemde valuta middelen van ingezetene, het tot paniek kan leiden. Dat was altijd vermoedelijk de vrees geweest bij de toenmalige Governors.

V: Is het u bekend wat de reden is geweest waarom de ex-governor VAN TRIKT, Robert-Gray dit wel heeft uitgevoerd?

A: Ja, hij had het tot zijn hoofddoel gemaakt om zijn monetaire reserve op te krikken naar 1 miljard USD. De kasreserve middelen zijn een manier om dit doel te bereiken en is derhalve uitgevoerd. De commerciële banken hebben toegestemd onder voorwaarden.

V: Wat waren de voorwaarden van de commerciële banken?

A: De voorwaarden zijn:

1. Er zou een Strategic Investment Committee worden ingesteld.
2. Er zou een Investment Policy Document worden opgesteld.
3. De middelen die zouden worden overgeheveld naar de CBvS zouden "geringfenced" worden (worden afgeschermd)
4. De commerciële banken wilden tevens niet achteruitgaan in rendement, dat zij ontvingen op de beleggingen van de vreemde valuta middelen bij de buitenlandse banken. De CBvS verzekerde hen dat hetzelfde rendement zou worden toegekend.

V: Wat wordt bedoeld met de Strategic Investment Committee?

A: Het voorstel is geweest dat in de beleggingscommissie vertegenwoordigers van commerciële banken en de vertegenwoordigers van CBvS zitting zouden nemen. Deze commissieleden moeten aan de hand van het Investment Policy Document de beleggingen van de kasreservemiddelen administreren en beheren.

V: Wat wordt bedoeld met de Investment Policy Document?

A: In het Investment Policy Document zijn alle regels en stappen aangegeven hoe om te gaan met de vreemde valuta kasreservemiddelen die zijn overgeheveld naar de CBvS.

O: U heeft eerder aangegeven dat de vreemde valuta kasreservemiddelen overgeheveld zijn naar een rekening van de CBvS.

V: Is er daardoor geen onoverzichtelijke situatie gecreëerd?

A: In eerste instantie leek het niet. Later bleek dat het toch wel moeilijk was om een onderscheid op de rekening te maken wat de kasreservemiddelen precies waren, dus wat van de CBvS was en wat van de Staat en commerciële banken was. In de statistieken kon er wel een onderscheid worden gemaakt, alleen op de rekening van de CBvS zelf werden alle middelen gestort en werden er vanuit die rekening ook betalingen gedaan.

V: Naderhand bekeken, is dat bewust of onbewust gedaan?

A: Ik heb niet het gevoel dat het bewust is gedaan, omdat gaat om een algemene rekening.

V: Was/is er een controlemechanisme voor de commerciële banken om de hoogte van hun VV-kasreserves bij de CBVS na te gaan?

A: Ja. De commerciële banken hebben hun eigen administratie. In de Strategic Investment Committee moesten deze ook in de rapportage worden weergegeven. De CBvS rapporteert periodiek de positie per commerciële bank.

V: Hoe is het mogelijk geweest, dat zij nimmer zelf hebben opgemerkt dat hun VV-kasreserves minder werden?

A: Het uitgangspunt is geweest dat de bruto monetaire reserves altijd hoger moet zijn dan de kasreservepositie van de commerciële banken. Achteraf gezien, was die uitgangspositie niet effectief.

V: Waarom zegt u dat het niet effectief was?

A: Er zou een andere indeling moeten gelden, waarbij er een onderscheid werd gemaakt naar de middelen van de commerciële banken, middelen van de CBvS en de middelen van Staat.

V: Wie bij de CBVS is tot de ontdekking gekomen, dat er uit de monetaire reserves op een gegeven moment de VV-kasreserves werden gebruikt?

A: Dat weet ik niet. Het zou de afdeling accounting en de afdeling statistieken kunnen zijn.

V: Zou de Strategic Investment commissie niet zulks ontdekt moeten hebben?

A: Nee, de commissie is pas in januari 2020 geïnstalleerd en dit was al gebeurd.

V: Is het u bekend wanneer zulks werd ontdekt?

A: Neen

V: Welke stappen werden ondernomen, nadat zulks werd ontdekt?

A: Toen de berichtgeving naar buiten is gekomen werd de Strategic Investment Committee ingesteld, investment policy document werd afgerond; de leiding van de Bank is gaan werken aan ringfencing van de VV en onlangs of gisteren is ook nog met banken een lenovereenkomst gesloten. Er zijn vijf banken die hebben getekend.

V: Met welke banken is er tot nu toe overeenstemming gepleegd althans welke banken hebben deze overeenkomst ondertekend?

A: De Finabank; SPSB; GODO; VCB en Amanah Bank.

V: Kan de politie beschikken over de overeenkomst?

A: Ja, het is te vinden bij het secretariaat van de Bankpresident.

V: Zijn de kasreserves van de commerciële banken gebruikt voor de uitgaven van de CBVS of voor de uitgaven van de overheid?

A: Voor mij is het moeilijk vast te stellen als het is gebruikt voor uitgaven voor de CBVS of voor uitgaven van de overheid. Ik ben wel op de hoogte dat het is gebruikt voor importfinanciering; schuldaflossing van de overheid en beschikbaarstellingen ter ondersteuning van de wisselkoers. Bij de importfinanciering gaat het om beschikbaarstelling aan commerciële banken. Commerciële banken hebben aanvragen van importeurs die zij niet adequaat konden faciliteren en zij deden dan een beroep op de CBVS om VV te verkopen aan hen. Het beschikbaarstellingen ter ondersteuning van de wisselkoers was meer aan wisselkantoren.

V: Waaruit zou moeten blijken waarvoor de kasreserves gebruikt zijn?

A: Dat is moeilijk vast te stellen. Ik had al verklaard dat het een algemene rekening is waarop alle stortingen en betalingen plaatsvonden.

V: Welke afdeling van de CBVS zou dit wel nagetrokken kunnen worden?

A: de afdeling Accounting; de afdeling Buitenland en ik weet niet in hoeverre statistieken gedetailleerde informatie ontvangt.

V: Kunt u een overzicht van de inkomsten en de uitgaven van de overheid ter beschikking stellen van het onderzoek over de periode van 01 januari 2019 tot heden?

A: Neen, omdat de afdeling Financiële Markten niet daarmee is belast. De afdeling Accounting en Buitenland kunnen deze informatie over stortingen op en betalingen van de rekeningen van de overheid verschaffen.

V: Is het waar dat de Staat SRD voor VV uit de monetaire reserves (waaronder de kasreserves) heeft gewisseld?

A: Wanneer de overheid VV nodig heeft, koopt zij het van de CBVS. Dus er is VV gekocht bij de CBVS en uiteindelijk is SRD overgemaakt voor de CBVS. Achteraf bekeken kan het zijn dat het uit de kasreservemiddelen werd gehaald, omdat deze onderdeel zijn van de monetaire reserve.

O: Ik houd u voor, dat de politie over de informatie beschikt, dat de Minister van Financiën c.q. de Staat SRD heeft gecreëerd door de overeenkomst van 01 november 2019 (2,2 miljard) alsook verkoop van de overheidspanden aan de CBVS. Verder, dat deze SRD is gebruikt om VV uit de monetaire reserves te wisselen.

V: Wat zegt u ten aanzien daarvan?

A: Dat weet ik niet. Ik verwijs weer naar de afdelingen Accounting die beter inzicht heeft daarin. Accounting administreert de rekeningen van de Staat.

V: Indien zulks is gebeurd, is het de juiste procedure die werd toegepast?

A: Als de overheid iets heeft verkocht en zij krijgt SRD-middelen, zie ik geen problemen daarmee. Uiteindelijk is er een prestatie geleverd en de overheid heeft SRD ontvangen. In dit geval was het voor gebouwen.

V: Hoe komt de CBVS aan zoveel SRD?

A: Een van de bevoegdheden van de CBvS volgens de Bankwet is om zorg te dragen voor de circulatie van de SRD in de economie. Dus de CBvS is de uitgeefster van bankbiljetten. Deze bankbiljetten worden in het buitenland vervaardigd en, naar gelang de economie groeit, worden die bankbiljetten via de commerciële banken in omloop gebracht.

O: Ik houd u voor, dat VAN TRIKT bij de politie heeft verklaard, dat hij in november 2019 de Minister van Financiën had voorgehouden, dat er voor de overheid geen VV meer beschikbaar was en dat de resterende VV bestond uit kasreserve van de banken, deposito's van de banken, beleggingen en goudreserve. De Minister van Financiën heeft toen aangegeven, dat de internationale reserve te complex was om via de Whatsapp uit te leggen, maar dat de VV nooit van de CBvS is. Verder, dat hij te allen tijde recht heeft om VV te wisselen (SRD voor VV) uit de grote pot reserves en dat zulks niet van CBvS is maar van de Staat.

V: Wat heeft u ten aanzien hiervan te zeggen?

A: In de Bankwet artikel 20 lid 5 is aangegeven dat de Bank de goud- en deviezenvoorraad van de Staat administreert en beheert. Dan zeg ik, in de praktijk moet wel rekening worden gehouden met de vreemde valuta middelen van de commerciële banken; de CBvS en de Staat.

V: Bedoelt u met andere woorden dat de Staat, in deze de minister van Financiën gelijk had, zulks voor te houden aan ROBERT VAN TRIKT, dat de VV nooit van de CBvS is oftewel dat hij te allen tijde recht heeft om VV te wisselen (SRD voor VV) uit de grote pot reserves en dat zulks niet van CBvS is maar van de Staat?

A: De Minister van Financiën kan gebruik maken van de monetaire reserve, voor zover de CBvS de deviezenpositie heeft om te kunnen verkopen aan de Staat.

V: Kan aan de hand van de ze opmerking worden aangenomen, dat een deel van de VV-kasreserves van de commerciële banken willens en wetens is gebruikt door de Minister van Financiën in samenwerking met VAN TRIKT?

A: Ja.

V: Waarom vindt u van wel ?

A: Omdat de toenmalige governor VAN TRIKT, kenbaar heeft gemaakt dat hij de deviezenpositie niet heeft en de Minister druk heeft uitgeoefend om de vreemde valuta te verkopen.

V: Kunt u een korte uitleg geven hoe de deviezenvoorraad is opgebouwd?

A: In grote lijnen is het de goud- en deviezenpositie. Goud is monetair goud en heeft een specifiek gehalte (zuiver goud). Deviezenpositie bestaat uit internationaal geaccepteerde munteenheden; de bijzonder trekkingsrechten van het IMF en swap middelen van CHINA.

V: Is het u bekend wat de hoogte van de totale monetaire reserves was en thans is?

A: Ruwweg rond 550 miljoen USD is het ongeveer nu. De data is wel te bezichtigen op de website van de Bank. Een overzicht hiervan van 2018 is eveneens op de website terug te vinden.

V: Is het ook terug te vinden op de website wat de hoogte van de monetaire reserves waren voor het aantreden van VAN TRIKT?

A: Ja en het is ook terug te vinden op de afdeling statistieken van de CBvS.

V: Is het op de website en de afdeling statistieken terug te vinden hoe het verloop van de totale monetaire reserves geweest was gedurende 2019?

A: Ik weet niet als het op maandbasis staat vermeld op de website maar zulks is wel beschikbaar op de afdeling Statistieken.

V: Hoe hoog was de totale vreemde valuta monetaire reserve voordat de nieuwe kasreserveregeling inging per 28 mei 2019

A: Wat dat betreft zou ik u toch verwijzen naar de maanddata van de monetaire reserve op de afdeling Statistieken.

V: Is het u bekend hoeveel kasreservegelden de commerciële banken sinds de kasreserveregeling was ingegaan per 28-mei-2019, hebben overgemaakt naar de CBvS

A: Neen. Ik verwijs u hiervoor naar de afdeling Statistieken.

V: Hoe hoog was de totale monetaire reserve voordat de kasreserveregeling weer werd gewijzigd per 30-jan-2020 en hoe hoog is de monetaire reserve geweest gedurende de maanden jan 2020 t/m dit moment (april 2020)?

A: Ik ben hiervan eveneens niet van op de hoogte en verwijs u wederom naar de afdeling Statistieken.

V: Hoeveel kasreservegelden heeft elke handels-/ commerciële bank (Afzonderlijk) op dit moment in beheer bij de CBvS?

A: Ik ben hiervan niet op de hoogte en verwijs u wederom naar de afdeling Statistieken.

V: Is het u bekend hoe hoog dit bedrag was voordat de nieuwe kasreserveregeling is ingegaan van 28-mei-2019 per handelsbank?

A; Neen. Ik verwijs u naar de afdeling statistieken.

V: Hoeveel depositogelden heeft elke handelsbank op dit moment bij de CBvS?

A: Geen idee, maar de afdeling Statistieken heeft die informatie.

V: Wat waren de handelsbanken met de CBvS overeengekomen over het gebruik van de kasreservemiddelen?

A: In algemene termen had ik begrepen dat de middelen zouden worden belegd en dus in instrumenten die rente opleveren. Ik denk dat de gesprekken gefocust waren op beleggen.

V: Is er een overeenkomst hiervan?

A: Het gaat hier om de middelen die zijn geringfenced en ik weet niet als er hiervan een overeenkomst is. Ik denk dat de directeuren meer informatie hierover kunnen verschaffen.

V: Bij wie lag de beslissingsbevoegdheid om gelden uit de kasreserve te gebruiken?

A: Is de Bankpresident. De directeuren krijgen de opdracht van de Bankpresident.

V: Door wie en wanneer is ontdekt dat de kasreservegelden in gevaar kwamen?

A: Dat weet ik niet.

V: Is het u bekend wie het besluit had genomen om gelden uit de kasreserve te gebruiken?

A: Ik weet het niet, maar uitgaande wie de beslissing hierover kan nemen, is het de Bankpresident.

V: Is het u bekend met wie Van Trikt heeft afgestemd om gelden uit de kasreserve te gebruiken?

A: Nee, dat is mij niet bekend.

O: Op een vraag van een verslaggever hoe de cambio van dhr. Chotelal aan de goedkope dollars komt heeft van Trikt geantwoord dat die vraag moest worden gesteld aan de President.

V: Waarom heeft hij dit antwoord gegeven?

A: Dat weet ik niet.

V: Waarom zou de President dit moeten weten?

A: Dat weet ik niet.

O: Van Trikt was toen de Governor van de CBvS. Hij was volgens alle regels de hoogste autoriteit binnen de CBvS.

V: Klopt deze opmerking?

A: Ja.

V: Hadden andere functionarissen binnen of buiten de CBvS te bepalen wat er moest gebeuren bij de CBvS bv. President Bouterse en/of de minister van financiën en/of leden van het kabinet van de president of de vice-president?

A: De CBvS heeft conform de Bankwet zijn eigen bevoegdheden. In bepaalde kwesties geeft de CBvS advies aan de minister van Financiën, die het vervolgens voorlegt aan de regering, zoals bij het vaststellen van een wisselkoersarrangement. Het is dus niet ongebruikelijk dat er ten aanzien van het beleid overleg plaatsvindt tussen de Bankpresident en de minister van Financiën. Integendeel is het in onze economie toch wel vereist dat beide autoriteiten in lijn zijn met het gevoerd beleid.

O: De vice-president Adhin heeft bij een partij bijeenkomst verklaard dat de kasreservemiddelen zijn gebruikt om o.a. basisgoederen te importeren en dat dat altijd al de bedoeling was. De overheid zou het ontstane tekort (de verdwenen kasreserve middelen) naderhand wel weer aanvullen. Dit indiceert dus dat de kasreserve middelen met voorbedachten rade zijn gebruikt.

V: Wat heeft u hierop te verklaren?

A: De CBvS stelt, voor zover zij over de deviezenpositie beschikt, vreemde valuta beschikbaar op aanvraag van de commerciële banken. Deze aanvragen zijn veelal aanvragen van importeurs van basisgoederen, medicijnen en brandstof/smeermiddelen. Het is een gebruikelijke operatie van de CBvS geweest om vreemde valuta beschikbaar te stellen. De criteria van basisgoederen en andere strategische producten heeft altijd bestaan.

Naar mijn mening was het niet met voorbedachten rade gebruikt.

V: Is het besluit om de kasreservemiddelen te gebruiken in samenspraak met de VP Adhin genomen? En of andere regeringslieden?

A: Ik denk het niet. Als de aanvraag voor vreemde valuta via de commerciële bank bij de CBvS terecht komt en het betreft producten waarvoor de CBvS wel deviezen beschikbaar stelt, honoreert de Bankpresident deze aanvraag.

V: Wie heeft dit besluit genomen om de kasreservemiddelen?

A: Het besluit over het gebruik van de monetaire reserves, inclusief de kasreservemiddelen, wordt genomen door de Bankpresident.

V: Wie waren er allemaal op de hoogte van het gebruik van de kasreservemiddelen?

A: De Bankpresident moet op de hoogte zijn geweest. Ik weet dat de afdelingen Statistieken en Buitenland de Bankpresident op de hoogte hebben gesteld dat de kasreservemiddelen worden gebruikt.

V: Wat wist de regeringscommissaris Kirpalani over het gebruik van de kasreservemiddelen?

A: Dat weet ik niet.

V: Is het u bekend dat regeringscommissaris Kirpalani op de hoogte is dat de kasreservemiddelen werden gebruikt?

A: Nee, omdat de RVC een toezichhoudende taak heeft en zich niet inlaat in de operationele zaken van de Bank.

O: Er is informatie verkregen dat dhr. Kirpalani (en/of bedrijven gelieerd aan hem) US\$ 25 miljoen heeft gekregen van de CBvS tegen de bankkoers van SRD 7.52 per USD.

V: Klopt deze informatie?

A: Dat weet ik niet. De afdeling Buitenland zou u hierover meer kunnen informeren.

V: Indien zulks het geval was wie zou dit besluit hebben genomen om dhr. Kirpalani dit bedrag uit de kasreserve middelen toe te kennen?

A: De Bankpresident accordeert verzoeken tot beschikbaarstelling van vreemde valuta.

V: Kunt u mij een overzicht verstrekken van hoe de kasreserve middelen zijn gebruikt?

A: Nee. De afdeling Statistieken kan een overzicht presenteren van waaraan de deviezenreserve is besteed, maar gaat niet kunnen presenteren een overzicht waaruit specifiek wordt aangegeven dat het om kasreservemiddelen gaat.

V: Kunt u aan mij een overzicht verstrekken van hoe de totale deviezenvoorraad is gebruikt/aangewend vanaf begin 2019 tot en met heden?

A: Ik niet, maar de afdeling Statistieken kan dat wel aan u verstrekken.

V: Wie stelt de weekbalans van de CBvS op?

A: De afdeling Accounting.

V: Geeft het volgens u een getrouw beeld van de werkelijke financiële situatie waarin de CBvS zich thans bevindt?

A: Ja, omdat de weekbalans een weergave is van de werkelijke waarde van de bezittingen en verplichtingen van de Bank.

V: Klopt de stand van de monetaire reserve, zoals die gepubliceerd word door de CBvS?

A: Ja, omdat we daar internationale standaarden gebruiken die zijn vastgesteld door het IMF.

V: Wordt er gemanipuleerd met statistische data/rapportages naar de samenleving en/of internationale organisaties zoals het IMF en rating agencies zoals Fitch?

A: Nee, omdat wij templates gebruiken vanuit het IMF.

O: Zoals u bekend is, heeft rating agency Fitch Suriname begin jan 2020 gedowngrade naar CCC-niveau. (En op 01-apr-2020 heeft Standard and Poors, de meest toonaangevende rating-agency in de wereld, de kredietstatus van Suriname ook verlaagd naar CCC-level).

Dit staat gelijk aan een junk status. Fitch stelt in haar rapport dat de Surinaamse regering heel moeilijk nog aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Bij het bekend worden van de downgrade tot junkstatus door rating agency Fitch heeft de Minister van Financiën het contract met Fitch opgezegd en publiekelijk verklaard dat Fitch samenspannt tegen het beleid van de regering.

Fitch heeft verklaard dat haar waarneming en berekening van diverse statistische parameters t.a.v. de economische situatie in Suriname aanzienlijke verschillen vertoont met hetgeen gepubliceerd wordt door de CBvS en het Ministerie van Financiën.

Hiermee suggereert Fitch dat de statistische data die wordt geproduceerd door zowel CBvS als het Min v Fin onbetrouwbaar en mogelijk gemanipuleerd is.

V: Wat is uw mening hierover?

A: Het is onterecht dat de CBvS en of de autoriteiten worden beschuldigd van data manipulatie, omdat zowel de bank als het ministerie van Financiën templates gebruiken die door het IMF worden voorgeschreven. Data manipulatie zou zeker ten sprake komen in de artikel IV missierapporten van het IMF. Persoonlijk denk ik dat de conclusie van data manipulatie een opinie is van de persoon die de kwestie heeft aangekaart.

V: Welke rol speelt mevr. Joy ten Berge bij het tot het stand komen van de statistische rapportages van zowel het Ministerie van Financiën als van de CBvS?

A: Van de CBvS heeft zij geen rol. Van het Ministerie van Financiën heb ik geen idee.

O: In augustus 2019 is er een vrachtvliegtuig van Qatar Airways vanuit België naar Suriname gekomen met baargeld (bankbiljetten in SRD) voor de CBvS.

V: Bent u bekend hiermee?

A: Neen. De afdeling Kas; de afdeling Internal Audit zouden hiervan op de hoogte zijn.

V: Is het u bekend waarvoor was dit geld bedoeld zou kunnen zijn?

A: Neen, voor mij is het een periodieke aanvoer van bankbiljetten. De afdeling Kas zou u meer informatie hierover kunnen verschaffen

V: Is het u bekend hoeveel miljarden aan SRD's met dat transport zijn ingevlogen?

A: Neen

V: Welke coupures zijn ingevlogen?

A: Ik weet het niet. Ik verwijs u naar de afdeling Kas voor meer informatie.

V: Waar werden deze contante SRD's naartoe gebracht na aankomst in Suriname?

A: Die procedure kunt u ook krijgen van de afdeling Kas.

V: Welk bedrijf heeft deze contante SRD's vervoerd vanuit de luchthaven Zanderij?

A: Ik weet het niet. Ik verwijs u naar de afdeling Kas voor meer informatie.

V: Welke functionarissen van de CBvS waren aanwezig bij het transport naar de CBvS?

A: Ik weet het niet. Ik verwijs u naar de afdeling Kas voor meer informatie.

V: Was de veiligheidsadviseur van minister Hoefdraad, dhr. Dieter Calor, hierbij ook aanwezig?

A: Dat weet ik niet.

V: Waren andere functionarissen van het Min van Financien erbij?

A: Dat weet ik niet.

V: Kunt u aan mij verstrekken de bill of lading om te zien hoeveel SRD is ingevlogen.

A: Neen. De Directeur van Bankbedrijf en Bancaire Zaken, dhr. Soekhnandan, kan hiervoor worden geraadpleegd.

V: Is het u bekend hoeveel van dit geld is geplaatst in de kluisen van de CBvS

A: Neen, ook hiervoor verwijs ik u naar dhr. Soekhnandan.

V: Zijn de miljarden SRD's die zijn ingevlogen in augustus 2019 met het doel binnengehaald om de Staat voort te financieren?

A: Ik denk niet dat dat de reden is dat de CBvS geld daarvoor invoert. Het gaat om vervanging van versleten; oude en beschadigde biljetten. Naarmate een economie groeit zullen er ook meer bankbiljetten nodig zijn en er moet altijd een voorraad aan bankbiljetten zijn.

V: Waarom een voorraad aan bankbiljetten?

A: Omdat bankbiljetten om de zoveel tijd worden aangevoerd.

V: Werd geanticipeerd op het project Lagarde om de SRD's in te vliegen?

A: Ik ben niet bekend met het project LAGARDE

V: Is het u bekend als de ingevlogen SRD's gebruikt zijn voor de 2.2 miljard SRD die aan de Staat is verstrekt op grond van de Royalty's?

A: Dat weet ik niet. Deze vraag kan het best gesteld worden aan dhr. Soekhnandan.

V: Is het bedrag van 2.2 miljard SRD in een keer getrokken bij de CBvS?

A; Ik weet het niet, maar Accounting kan daarvan wel informatie verschaffen.

V: Mag er nog geld op grond van de Royalty's worden getrokken door de Staat?

A: Dat weet ik niet. Ik verwijs u naar de afdeling Accounting die u de informatie hiervan kan verschaffen.

V: Zijn de royalty's van Iamgold al overgemaakt naar de CBvS ter dekking van deze miljarden SRD's waarmee de CBvS, de Staat heeft voorgefinancierd?

A: Ik weet het niet, maar denk dat de directeur dhr. Soekhnandan u meer informatie hierover kan verstrekken.

O: Volgens het kasreservevoorschrift DD. 28-MEI-2019 is het besluit genomen in mei 2019 om 50% van de vreemde valuta kasreserve middelen, die tot dan zelf onder beheer waren bij de handelsbanken, te laten overhevelen naar de CBvS.

V: Waarom is het besluit genomen?

A: Ik verwijs naar mijn uitleg aan het begin van mijn verhoor waar is aangegeven dat de drijfsveren van de bank zijn geweest 1. Versterking van de monetaire reserve; 2. Verbetering van de liquiditeit- en solvabiliteitspositie van de commerciële banken en daarmee de soliditeit van het financieel systeem.

V: Was het allang duidelijk voor de Staat Suriname/MinFin dat hij niet langer over eigen middelen beschikte bij de CBvS om de vele rekeningen o.a. rente en leningen te kunnen betalen?

A: Ik vermoed van wel.

V: Waarom vermoedt u dat?

A: Omdat er vaker vanuit de directeur Soekhnandan naar de Bankpresident is gecommuniceerd over de beperkte financiële positie van de Staat bij de CBvS.

V: Is dit besproken met u?

A: Neen, omdat dit gedeelte niet valt onder het mandaat van mijn afdeling oftewel de afdeling Financiële Markten

V: Wist mevr. Hausil van het gebruik van de kasreservemiddelen?

A: Dat weet ik niet zo zeker.

V: Welke functionarissen wisten allemaal van het gebruik van de kasreservemiddelen en depositogelden?

A: Over de besteding van de monetaire reserve kan het dat de directeurs Soekhnandan en Orië op de hoogte waren. Dat het specifiek ging over de kasreservemiddelen is het moeilijk om te bepalen als het vanuit de kasreservemiddelen is gegaan.

V: Waarom heeft u twijfels als het vanuit de kasreservemiddelen is gegaan?

A; Omdat de Staat; de CBvS en de commerciële banken een positie hebben in de monetaire reserve. Aangezien het gaat om een algemene rekening waarin alle stortingen en betalingen worden verricht, wordt het moeilijk om specifiek te zeggen dat een bepaalde betaling uit de kasreservemiddelen is gedaan.

V: Aan welke functionaris(sen) binnen de CBvS is toestemming gegeven om de kasreservemiddelen en depositogelden te gebruiken?

A: Ik weet het niet. De opdracht wordt gegeven door de Bankpresident. De afdeling die de opdracht tot overmaking uitvoert is de afdeling Buitenland.

V: Is er een directievergadering hierover geweest?

A: Dat weet ik niet.

V: Is de RvC en/of de regeringscommissaris dhr. Kirpalani over het gebruik van de kasreservemiddelen en depositogelden geïnformeerd?

A: Dat weet ik ook niet.

O: Dhr. Orie is directeur van het directoraat Monetaire Zaken en Economische Aangelegenheden (DME). Hij houdt ALLE liquiditeiten van de CBvS in de gaten, en dus ook de kasreservegelden en depositogelden.

V: Wat is de rol van dhr. Orie bij het gebruik van de kasreservemiddelen en depositogelden geweest?

A: Ik denk niet dat hij daar een rol heeft gespeeld. Het directoraat DME is niet in de uitvoering van besteding van kasreservemiddelen. De afdeling Statistiek, die onder DME valt, stelt de statistieken samen van de kasreserveposities van de commerciële banken en niet de besteding daarvan. De heer Orie heeft in de besteding van de kasreservemiddelen geen rol.

V: Heeft dhr. Orie van Trikt wel of niet ingelicht dat de tegoeden van de staat Suriname bij de CBvS niet meer toereikend waren om de vele rekeningen van de staat Suriname z.a. de rente-en aflossingen te voldoen?

A: Dat weet ik niet.

V: Wie bepaalde wat er moest gebeuren binnen de CBvS?
Was dat of van Trikt? Of anderen binnen en/of buiten de CBvS (President of de MinFin)?

A; Ik ga ervan uit dat de CBvS autonoom is en zelfstandig haar beleid kan voeren, maar voor bepaalde zaken toch in overleg met de Minister van Financiën uitvoert. Zoals dat ook is aangegeven in de Bankwet.

V: Kunt u exact aangeven over welke zaken er overleg moet worden gepleegd met de Ministerie van Financiën?

A: Als het gaat om het wisselkoersarrangement en de financiering van de overheid, dan vindt er vaak overleg plaats tussen de monetaire autoriteiten.

V: Wisten de directeuren van de handelsbanken dat de CBvS gelden uit de kasreserve en depositogelden gebruikte?

A: Ik denk het niet anders hadden ze tijdig aan de bel getrokken.

V: Zouden ze het kunnen weten?

A: Neen, omdat de Stratigic Investment Committee nog niet was ingesteld. Nu hebben de commerciële banken wel inzage in de kasreservemiddelen, omdat de Stratigic Investment Committee is ingesteld; de Investment Policy is afgerond en de middelen zijn geringfenced, wat inhoudt dat zij dus op een separate rekening zijn gestort bij een buitenlandse bank.

V: Is er ooit iets hieromtrent besproken met enig directeur van de handelsbanken?

A: De banken hebben dat wel steeds aangehaald oftewel aangedrongen tot het voldoen aan de voorwaarden. Dit hadden zij reeds aangekaart, voordat de berichten in de media verschenen dat de kasreservemiddelen waren gebruikt.

O: Op 13-jan-2020 geeft dhr Kirpalani aan dat de bankdirecteuren apart zijn gehoord. Soekhnandan heeft toen aangegeven dat de deviezen voorraad van de CBvS (dus niet de kasreserves) (kasreserves zijn een onderdeel van de deviezen voorraad) volgens zijn berekening US\$ 50 miljoen bedroegen.

Op 16-jan-2020 heeft Soekhnandan tijdens een vergadering deze informatie bijgesteld waarbij hij concreet aangaf dat de deviezen voorraad na zijn calculaties negatief 277 miljoen USD bedroegen.

V: Is deze informatie eerder bekend geworden binnen de CBvS en was u eerder over deze slechte stand van de deviezenvoorraad ingelicht?

A: Neen.

O: De voorzitter van de bankiersvereniging dhr. Frangie heeft op een persconferentie aangegeven dat van Trikt de handelsbanken heeft misleid door verkeerde overzichten met betrekking tot de hoogte van de kasreserves aan hen te hebben gepresenteerd.

V: Wie stelde deze overzichten over de stand van de monetaire reserve en de hoogte van de kasreserve gelden en depositogelden op?

A: De afdeling Statistiek stelt deze data op. Zij stelt de kasreservepositie per bankinstelling op. Het is de stand van de kasreservepositie. Met andere woorden het zijn nog steeds de verplichtingen die de algemene banken hebben naar hun cliënten toe. En dat overzicht wordt gestuurd naar de commerciële banken. Die stand weergeeft ook de verplichting van de commerciële banken naar de houders van de vreemde valuta middelen.

Naar mijn mening gaat de informatie waarover de heer Frangie het heeft over een andere manier van presenteren van de informatie. Dat verzoek zou het bankwezen moeten doen aan de CBvS.

V: Zijn de handelsbanken inderdaad misleid?

A: Nee, met de data die naar hun is gemaild wordt de verplichting weergegeven waaraan de commerciële banken zich moeten houden.

V: Waarom is de overeenkomst met de handelsbanken mbt de ringfencing van de kasreservegelden niet in aug 2019 ondertekend door van Trikt toen het was opgesteld en opgeleverd door de Investment Committee, door dhr. Husain directeur Republic Bank en mevr. Keerveld financieel directeur van de Hakrinbank?

A: Dat weet ik niet. De vraag zou gesteld moeten worden aan Adhin van de afdeling Strategic Investment Department. Dhr Adhin was voorgedragen als lid van de Strategic Investment Committee namens de CBvS.

V: Heeft mevr. Hausil namens de CBvS meegewerkt aan dit contract?

A: Dat weet ik niet.

O: Volgens het NIEUW KASRESERVE VOORSCHRIFT van JANUARI 2020 moesten de banken van alle aan haar toevertrouwde middelen in SRD-tegoeden 35% in SRD gelden als kasreserve aanhouden bij de CBvS.

Van alle vreemde valutamiddelen die toevertrouwd waren door het publiek aan de handelsbanken dienden zij 50% van deze vreemde valutagelden als kasreserve aan te houden onder beheer bij zichzelf.

V: Klopt deze opmerking?

A: Nee. Dat van de SRD-tegoeden was daarvoor. Dat van vreemde valuta middelen van 50 % tegoeden was daarvoor. De afdeling Statistieken kan u een overzicht presenteren vanaf wanneer deze percentages gelden.

O: Eind mei 2019 is er een nieuwe kasreservevoorschrift uitgevaardigd door de CBvS.

Hierin werd geëist dat de banken van de verplichte vreemde valuta kasreserve die ze bij zichzelf onder beheer hadden de helft moesten overdragen aan en onder beheer moesten brengen van de CBvS. De andere helft mochten de handelsbanken onder eigen beheer houden.

V: Waarom is het kasreservepercentage van vreemde valuta middelen, dus van alle toevertrouwde middelen door het publiek aan de banken, in **januari 2020** verlaagd van 50% naar 40%.

A: Die informatie kunt u vergaren bij dhr Orië en of de afdeling Statistieken bij mevr Jahangir.

V: Is het u bekend welk doel hiermee werd nagestreefd?

A: Neen.

V: Is het u bekend op wiens initiatief dit is gebeurd?

A: Neen.

V: Is dit gebeurd toen van Trikt nog Governor was of daarna?

A: Dit moet daarna zijn gebeurd.

V: Wie of welke personen binnen en/of buiten de CBvS hebben deze verlaging van het verplichte kasreserve percentage in vreemde valuta tegoeden gesanctioneerd?

A: Dat weet ik ook niet. Die informatie kunt u vergaren bij dhr Orië of dhr Soeknandan.

V: Kan de politie beschikken over een kopie van de kasreserve voorschrift van januari 2020?

A: Deze kunt opvragen bij dhr Orië of dhr Soeknandan

V: Wat is de reden dat de "Investment Policy" pas in januari 2020 is getekend tussen de CBvS en de handelsbanken?

A: Ik weet niet wat de reden was waarom het zo lang heeft geduurd.

V: Wat waren de obstakels om deze Investment Policy te ondertekenen?

A: Dat weet ik niet.

V: Kan de politie beschikken over de Investment Policy document?

A: dat kan worden opgevraagd bij dhr Adhin. Hij is Strategic Investment Commissie lid.

V: Hoeveel geld uit zowel de kasreserve middelen en uit de deposito middelen van de handelsbanken zijn ter beschikking gesteld door de CBvS aan de MinFin?

A: Dat weet ik niet.

V: Wat is de reden dat de principe overeenkomst die bereikt is op 28-januari 2020 tussen de Surinaamse Bankiers Vereniging (SBV) en de CBvS over de terugbetaling van de "verdwenen kasreserve en deposito gelden" nog steeds niet ondertekend is tussen partijen?

A: De reden is mij niet bekend. Deze vraag kan best geantwoord worden door mevr Alibaks. Haar directoraat houdt zich bezig met het opstellen van leen contracten.

V: Wie of wat hield dit tegen?

A: Dat weet ik niet. Een der directeuren zou u hierop antwoord kunnen geven.

V: Wat is de rol van de Minister van Financiën geweest in het tot stand brengen van deze principe overeenkomst?

A: Dat weet ik ook niet.

V: Hoeveel cash dollars heeft de CBvS ingevlogen vanuit de Federal Reserve Bank van USA ?

A: Deze informatie kun opvragen bij de afdeling Kas of bij dhr Soeknandan.

V: Hoeveel transporten waren dat?

A: Deze informatie kun opvragen bij de afdeling Kas of bij dhr Soeknandan.

V: Hoeveel cash dollars zijn er per transport ingevlogen?

A: Deze informatie kun opvragen bij de afdeling Kas of bij dhr Soeknandan.

V: Welke coupures zijn ingevlogen: van US\$ 100, 50, 20, 5, 1 ?

A: Deze informatie kun opvragen bij de afdeling Kas of bij dhr Soeknandan.

V: Hoe is het contract met de FED tot stand gekomen?

A: Van Trikt heeft contact gemaakt met de leidinggevenden van de FED. Op werkniveau was dhr Soeknandan in contact met de functionarissen van de FED. Zij hebben questionnaires opgestuurd. In diverse sessie met de functionarissen van de FED zijn de vragen besproken. Van Trikt en enkele Bankmedewerkers zijn naar New York geweest voor bespreking van de cash dollar zending. Niet lang daarna werd de dienst door de FED verleend aan de CBvS voor de cash dollar zending.

V: Wat waren de voorwaarden van het contract?

A: Voor zover ik weet is er geen contract ondertekend. Het was een dienstverlening van de FED aan de CBvS.

V: Aan welke financiële instituten in Suriname mocht de CBvS deze cash dollars ter beschikking stellen?

A: Met de FED werd afgesproken dat deze ter beschikking zouden zijn van de commerciële banken en de Staat.

V: Mocht de CBvS deze cash US-dollars wel of niet ter beschikking stellen van de cambio's?

A: Neen.

V: Is het u bekend dat de cash dollars ter beschikking zijn gesteld aan cambio Chotelal?

A: Ja.

V: Wie heeft het besluit genomen om cash dollars ter beschikking te stellen van cambio Chotelal?

A: Het was een besluit van de toenmalige governor Van Trikt.

V: Is de reden hiervoor u bekend?

A: Neen.

V: Vanaf wanneer werden cash US Dollar ter beschikking gesteld van Chotelal?

A: Er is overzicht bij de afdeling Kas, waaruit dit wel zal blijken.

V: Werden er ook cash Euro's ter beschikking gesteld van Chotelal?

A: Nee. Chotelal verkocht Euro's aan de CBvS. Hiervoor kreeg hij een deel in SRD's en een deel in USD.

V: Is de koers u bekend die gehanteerd werd bij de opkoop van de Euro's?

A: Dit moet uit een overzicht van de afdeling Kas blijken.

O: Voormalig Governor van Trikt heeft op een persconferentie op 24-dec-2019 n.a.v. het vonnis dat door de Nederlandse justitie aangehouden geldzending van EUR 19.5 miljoen vrijgegeven moest worden, verteld aan de pers dat de CBvS eerder in die maand december 2019 was gestart met moneyshipments van cash euro gelden.

V: Klopt deze opmerking?

A: Ja.

V: Hoe vaak hebben deze EURO moneyshipments plaatsgevonden?

A: Het moet 1 of 2 keren zijn. De exacte informatie hiervoor kunt u zijn bij dhr Soekhnandan of bij de afdeling Kas.

V: Is het u bekend naar welke correspondent bank (financiële partij) van de CBvS deze euro gelden gingen?

A: De informatie hiervoor verwijs ik u naar dhr Soekhnandan of bij de afdeling Kas.

V: Welk land was de eindbestemming van deze euro gelden?

A: Dat weet ik niet zo zeker. De informatie hiervoor verwijs ik u naar dhr Soekhnandan

V: Is het u bekend welke route werd afgelegd om deze euro gelden op de plaats van bestemming te krijgen (bv. de euro shipments die voorheen naar Hong Kong gingen had als tussenstop Amsterdam)

A: Neen.

O: De handelsbanken hebben in eerdere verhoren verklaard dat de CBvS onder andere met hun tegoeden (kasreservegelden en deposito's) investeringen hebben gepleegd in de Surinaamse Obligatielening van US\$ 550 mln. uit 2016 die genoteerd staat op de Luxemburgse beurs. Dit met het doel om de daling van deze obligatie te stuiten; er zijn dus steunaankopen verricht door de CBvS in deze obligatie.

V: Klopt deze opmerking?

A: Ik ken de details hiervan niet. Ik verwijs u naar dhr Soehawan voor verdere informatie. Hij is samen met dhr Adhin op de Strategic Investment Department.

V: Voor welk bedrag heeft de CBvS steunaankopen verricht in deze obligatie (geïnvesteerd in deze obligatie door deze te kopen op de Luxemburgse beurs)?

A: Ik weet het niet. Ik verwijs u naar de personen Soehawan en Adhin.

V: Via welke bank of broker zijn deze aankopen verricht?

A: Ik weet het niet. Ik verwijs weer u naar de personen Soehawan en Adhin.

V: Wie binnen of buiten de CBvS heeft opdracht gegeven om deze steunaankopen te doen in deze obligatie?

A: Ik denk dat de opdracht komt vanuit de bankpresident. Dhr Soehawan was in de uitvoering hiervan.

V: Wat wist de Minister van Financiën Hoefdraad over deze steunaankopen?

A: Hij attendeerde de Bankpresident op de waardedaling hiervan. Op een der vergadering werd deze kwestie aangekaart door Van Trikt, dat de waarde van deze obligatie aan het dalen was. Ook gaf de heer Van Trikt aan dat de minister gebelgd is dat de CBvS niets eraan doet.

V: Wat wist de regeringscommissaris Kirpalani over deze steunaankopen?

A: Ik weet niet. De RVC van de Bank heeft een toezichhoudende taak. Ik vermoed dat hij hiervan niet op de hoogte was.

V: Welke functionarissen binnen en/of buiten de CBvS wisten allemaal over deze steunaankopen?

A: De Bankpresident, dhr Soehawan en dhr Soerdjbalising (consultant/adviseur voor de Bankpresident)

V: Is de persoon Bernhard-Fritz Krockow bij u bekend?

A: Ja.

V: Wat wist dhr. Bernhard-Fritz Krockow (BFK), adviseur van de Minister van Financiën Hoefdraad, over deze steunaankopen?

A: Dat weet ik niet.

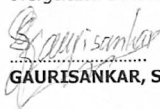
V: Is het u bekend of hij het brein achter deze operatie was?
A: Dat weet ik niet.

O: Zie link voor de notering van de Surinaamse Obligatielening van US\$ 550 mln. uitgegeven in 2016 op de Luxembourg Stock Exchange (Luxemburgse beurs):
<https://www.bourse.lu/security/USP68788AA97/243043>

V: Wat heeft u hierop te verklaren?
A: Ik kan u hierop niets verklaren. De heer Soehawan zou hier omtrent meer kunnen verklaren.

V: Hebt u nog wat toe te voegen aan uw verklaring?
A: De informatie die ik ten aanzien van de vragen die gesteld zijn heb ik verkregen uit gesprekken met dhr. Orië en Soekhnandan en deels ook uit betrokkenheid bij bepaalde activiteiten, zoals questionnaires van de FED. Met betrekking tot de kasreserveregeling was ik niet direct betrokken in de gesprekken met de commerciële banken.

Ik volhard in mijn afgelegde verklaring na deze zelf te hebben overgelezen en teken ten blijke daarvan.

GAURISANKAR, S. S.

Aldus op belofte opgemaakt, gesloten en getekend dit proces – verbaal, te Paramaribo, op woensdag 6 mei 2020.

De agent van politie eerste klasse,

THAKOER, R.